

Echtpaar Kurtág in tortelduif-symbiose

Concerten: Toppers van de 20ste eeuwse muziek, 21, 22, 23/6, Muziekgebouw aan 't IJ in A'dam.

Door **JOCHEM VALKENBURG**

Dat alles wat nieuw en modern is vanzelf een keer oud wordt, en soms klassiek, bleek eens te meer tijdens drie Holland Festival-concerten met *Toppers van de twintigste eeuwse muziek*. Componisten die vorige eeuw nog de voorhoede vormden, zijn inmiddels behoorlijk gecanoniseerd, en hun muziek klonk vertrouwd en alweer 'klassieker' dan ooit tevoren. Al heeft het Holland Festival een traditie van vooruitstrevend programmeren, op deze concerten overheerste een zekere nostalgie.

Een selectie van 'toppers' is vanzelfsprekend nooit compleet. Toch bood de concertreeks een goede selectie van werken die moeiteloos overeind blijven, ook nu die twintigste eeuw voorbij is: Boulez' *...Explosante Fixe...*, het *Vioolconcert* van Ligeti, Nono's *Quando stanno morendo*. Stuk voor stuk moderne klassiekers, die zonder uitzondering voortreffelijk werden gespeeld en verder geen extra's nodig bleken te hebben.

Beeldend kunstenaar Peter Struyken maakte bij *...Explosante-Fixe...* een film die het peristaltische samentrekken en uitrekken van de muziek in beeld vat. De mu-

ziek is echter veel rijker dan de wat voorspelbare film met gekleurde, rondsuisende vlakjes wil doen geloven. Toen het stuk later door het Nieuw Ensemble en Ensemble Contrechamps live gespeeld werd, zonder film, kwam dat dus als een bevrijding. Struykens film wordt volgend jaar onderdeel van een installatie in het Groninger Museum, en zal in die context waarschijnlijk beter werken.

Acteur/theatermaker Josse de Pauw bracht als prelude op Nono's *Quando stanno morendo* (1981) een performance met gedateerde dramatiek en dito elektronische effecten, wat vooral afstak tegen de tijdloze schoonheid van het werk zelf, dat erna werd uitgevoerd.

Gisteren werd de tachtigste verjaardag van György Kurtág gevierd met een concert met uitsluitend werken van zijn hand, grotendeels nog te fris om al 'klassiek' te zijn. Indruk maakte het jonge Sacconi Quartet in twee strijkkwartetten, waaronder de *Six Moments musicaux* (1999); verbluffend van eenheid, subtiliteit en concentratie. Nog onvergetelijker was echter de toegift: de tachtigjarige Kurtág speelde met zijn vrouw Márta delen uit *Jatekók* en zijn Bach-transcripties, deels quatre-mains. Als tortelduiven zaten ze schouder aan schouder aan het klavier, al jarenlang een muzikale symbiose. Wie wil er zo niet oud worden?